

Виставка, що об'єднала культури, простір і час

З 10 по 14 лютого 2010 року у Національному виставковому центрі "БелЕкспо" проходила XVII Мінська міжнародна книжкова виставка-ярмарок "Книги Білорусі-2010", яка вже традиційно впродовж тривалого часу відкриває рік міжнародних книжкових форумів, організована Міністерством інформації Білорусі, ВАТ "Белкнига", ПК ТОВ "Макбел". Державний комітет телебачення та радіомовлення України вже сьомий рік поспіль забезпечує участь вітчизняних видавців та книгорозповсюджувачів у цьому престижному міжнародному виставковому заході.

В урочистій церемонії відкриття XVII Мінської МКВЯ взяли участь поважні гості — Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Білорусі Мішель Ренері, міністр інформації Республіки Білорусь Олег Пролесковський та його заступник Ігор Лаптьонок, виконуючий обов'язки Голови Держкомтелерадіо України Олег Наливайко, а також представники делегацій країн — учасниць міжнародного ярмарку.

Олег Пролесковський на відкритті заходу заявив, що масштабний форум "Книги Білорусі" сприяє міжкультурному діалогу. За його словами, міжнародна виставка у Мінську відкриває можливості для зближення книговидавців, а також тих, для кого працюють книговиробники, — читачів. На думку міністра, така активна участь у заході книговидавців із багатьох найрізноманітніших країн свідчить про відсутність мовних бар'єрів. "Світ інформаційних технологій стрімко розвивається, проте кількість представлених тут країн говорить про те, що книга жива", — сказав Олег Пролесковський.

У своєму вітальному слові, адресованому учасникам XVII Мінської МКВЯ, виконуючий обов'язки Голови Держкомтелерадіо України Олег Наливайко наголосив на важливій ролі, яку впродовж 17 років відіграє ярмарок, збираючи до Мінська професіоналів книжкового ринку, талановитих авторів та поціновувачів друкованого слова, додавши, що в рамках участі у Мінській книжковій виставці-ярмарку видавці та книгорозповсюджувачі з різних країн мають чудову можливість не тільки представляти свою літературу, а й налагоджувати співпрацю з білоруськими партнерами та колегами з інших країн світу. О. Наливайко відзначив, що головною перевагою білоруської книжкової виставки є її ефективність, адже саме тут укладаються дуже вигідні та цікаві контракти, підписуються договори про співробітництво між письменниками і видавцями різних країн, проводяться консультації щодо актуальних та суперсучасних книжкових проєктів.

У свою чергу, Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Білорусі Мішель Ренері заявив, що білоруські та іноземні видавці постарались максимально задовольнити інтерес білорусів до знань. Роль почесного гостя виставки, яку цього року було відведено Франції, за словами посла, є надзвичайно приємною та відповідальною, тож до уваги білоруських читачів представлено книги на будь-який смак. Участь Франції в МКВЯ — це проєкт, що був запланований згідно з міждержавною угодою про співпрацю у галузі культури, освіти, науки й техніки, засобів масової інформації, яку Білорусь та Франція підписали 20 січня 2010 року.

Голова Білоруської спілки письменників Микола Чергинець повідомив, що найближчим часом білоруські та українські письменники планують здійснити декілька спільних проєктів. За його словами, 2009 року було налагоджено співпрацю з письменниками Болгарії, а у найближчому майбутньому варто очікувати на реалізацію спільних проєктів з Ук-

раїною та Францією. Цей рік має стати досить продуктивним для білоруських письменників, а також для представників літературної сфери з різних країн, підкреслив він.

У день відкриття в рамках участі України у XVII Мінській міжнародній книжковій виставці-ярмарку відбулося заплановане в програмі форуму урочисте підписання плану заходів на 2010 рік, яким передбачається виконання Державним комітетом телебачення та радіомовлення України й Міністерством інформації Республіки Білорусь конкретних завдань, що стосуються подальшого розвитку видавничо-інформаційної сфери обох країн. Реалізація зазначеного плану здійснюватиметься в рамках підписаної 8 жовтня 1998 року Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Білорусь про співробітництво в галузі інформації. Один із пунктів цього плану передбачає сприяння участі білоруських книговидавців і книгорозповсюджувачів у Київській міжнародній книжковій виставці, яка проходить у серпні цього року.

11 лютого відбулася презентація національної експозиції "Книги України" на XVII Мінській МКВЯ "Книги Білорусі-2010". З експозицією національного стенду ознайомились поважні гості — Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Білорусь Ігор Ліховий, очільники Міністерства інформації Республіки Білорусь, представники української громади. У церемонії відкриття також взяли участь виконуючий обов'язки Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України Олег Наливайко і директор Департаменту видавничої справи та преси Держкомтелерадіо України Валентина Бабилюцько, а також представники української діаспори.

Цього року здобутки вітчизняної видавничо-поліграфічної галузі на міжнародному форумі були представлені більш як 300 виданнями (державними та комерційними), серед них були й видання, випущені впродовж 2009 року в рамках бюджетної програми "Українська книга".

Як зазначив виконуючий обов'язки Голови Держкомтелерадіо України Олег Наливайко, українські книговидавці приїжджають до білоруської столиці вже всьоме. І завжди вони їдуть до Мінська з великим інтересом і сподіваннями, які неодмінно справджуються, адже тут укладаються вигідні контракти, народжуються нові ідеї. Прикладом такої плідної співпраці у цій галузі став проєкт з видання поеми Якуба Коласа "Нова земля" українською мовою. Поема вийшла накладом 5 тисяч примірників, і тепер в усіх українських бібліотеках читачі мають змогу ознайомитися з цим твором. Цьогоріч такою було обговорено чимало проєктів, які будуть невдовзі реалізовані.

Крім того, Олег Наливайко зазначив, що Державний комітет телебачення та радіомовлення України зацікавлений у тому, щоб між українськими і білоруськими видавцями поглиблювалася співпраця у сфері книговидання, активно відбувався обмін досвідом, реалізовувалися спільні видавничі проєкти.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Білорусь Ігор Ліховий у свою чергу наголосив на важливості такого роду заходів у контексті збереження літературної спадщини, яка, безумовно, є народним надбанням. "Письменники — це дух нації, гордість нації, душа народу. Слово дає можливість відчувати зв'язок поколінь, сприяє розвитку культурних контактів між народами, — сказав посол — Мінська книжкова виставка об'єднує культури, простір і час", — заявив Ігор Ліховий на відкритті українського національного стенду.

Директор Департаменту видавничої справи і преси Державного комітету телебачення та радіомовлення України Валентина Бабилюлько також узяла участь у презентації національного стенду, зокрема вона демонструвала книги відвідувачам виставки-ярмарку. За її словами, на українському стенді представлено 300 видань 50 вітчизняних видавництв. "На жаль, окремо українські видавництва не змогли організувати собі стенди, оскільки це надто дороге задоволення для них. Ми ж від імені держави презентуємо їхню продукцію", — сказала Валентина Іванівна.

Серед найбільш яскравих і цікавих видань, що представляли національну експозицію в Мінську — художній альбом "Музей українського народного декоративного мистецтва". Інтерес шанувальників української культури та історії також викликали книги "Легендарні села України", серії книг "Україна — історія великого народу", "Великі особистості України", "Невідома Україна" та інші.

Відвідувачі української експозиції, на XVII Мінській МКВЯ мали чудову нагоду ознайомитись із найкращими зразками друкованої продукції таких державних видавництв, як "Либідь", "Мистецтво", "Знання", "Веселка", "Дніпро", "Ранок", "Карпати", "Каменярь", "Наукова думка", "Школа", "Дніпро", "Прапор", "Музична Україна", а також літературою, випущеною видавництвами інших форм власності — "Книга", "Фоліо", "А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА", "Січ", "Балтія-Друк", "Ярославів Вал", "Наш Час", "Кріон", "БАО", "Арт-Прес", ДНВП "Картографія", "Видавництво Старого Лева", Літературна агенція "Піраміда", "Дух і Літера", "Клуб сімейного дозвілля", "Логос", "Арій", "Тріада плюс", "Пульсари", "Махаон-Україна", "Личности", "Країна мрій", "Астропринт", "Аконіт", ВД "Києво-Могилянська академія", "Пегас", "Смолоסקип", "Арт-клас" та ін.

Метою XVII Мінської міжнародної книжкової виставки-ярмарку стало представлення та промоція новинок різножанрової книговидавничої продукції та видавничих програм для читачів, книгарень та бібліотек. У програмі виставки-ярмарку — проведення презентацій та реалізація книжкових видань за цінами виробника, спеціалізовані семінари та конференції, тематичні "круглі столи", зустрічі з видавцями та авторами.

Почесним гостем форуму, як уже було згадано, стала Франція, яка за правилами подібних заходів представила найбільш розлогу експозицію, площа якої становила понад 200 квадратних метрів. Напередодні відкриття виставки колишній посол Франції в Білорусі Мірей Мюссе заявила, що очікується широке представлення французької літератури у Мінську. "Ми постараємося привезти на цей форум до білоруської столиці багато французьких книг. Планується також приїзд французьких авторів", — сказала вона. Французькі учасники виставки познайомили читачів з новинками сучасної перекладної і, головне, оригінальної французької літератури, яку можна було придбати на стенді Франції. На виставку були запрошені французькі письменники і літературознавці: Тьєрі Ленц, Давид Фонкінос, Крістіан Гарсен, Анн-Марі Поль, П'єр Корнюель, Катрін Мілле, представник відомого видавництва "Галлімар" Ерік Вінь та представник книжкового магазину "La Boucherie" Жан-Поль Колле. Було проведено афтограф-сесії за участі деяких із них. Крім того, у якості сюрпризу від Посольства Франції було проведено розіграш двох квитків на концерт Патрісії Каас, котра під час роботи книжкового форуму якраз завітала до Мінська зі своєю новою концертною програмою.

Програма виставки, що тривала упродовж п'яти днів, була дуже насиченою. Зокрема, 11 лютого оголошено "Бібліотечним днем", 12 лютого — "Днем знань". У зв'язку з цим було організовано численні тематичні заходи: прове-

дення презентацій, реалізація книжкових видань за цінами виробника, спеціалізовані семінари й конференції, засідання тематичних "круглих столів", зустрічі з видавцями та авторами, афтограф-сесії тощо. Відвідувачі мали змогу бути присутніми на презентаціях книг та фотоальбомів, зустрітися з білоруськими та іноземними письменниками. Під час форуму також проведено численні семінари працівників видавництв та книготорговельних підприємств, бібліотечних працівників, на цих заходах обговорювались актуальні питання комплектування бібліотек та книгообміну, книговидавничої діяльності та книготоргівлі.

За повідомленням організаторів ярмарку, участь у нинішньому форумі взяли 619 експонентів з 26 країн світу — Вірменії, Азербайджану, Грузії, Болгарії, Венесуели, Росії, України, Литви, Молдови, Словаччини, Ізраїлю, Швейцарії, Сербії, Кореї, Сирії та ін. Великі стенди з книжковою продукцією представили Іран, США, Китай, Куба, Польща, а також Німеччина, яка стане Почесним гостем форуму 2011 року. Як відзначив виконавчий директор виставки-ярмарку Дмитро Макаров, Франція та Німеччина є лідерами європейського книговидавництва, тож їхня згода на участь у заході як почесних гостей свідчить про вихід форуму на інший, більш високий рівень.

Після підбиття підсумків заходу XVII Мінську міжнародну книжкову виставку-ярмарок було визнано рекордною за кількістю відвідувачів — організатори проінформували про 48,5 тисяч осіб, які навідалися до виставкової зали упродовж п'яти днів її роботи. Рекордною стала й кількість учасників — їх, нагадаємо, налічили 619 із 26 країн. (Для порівняння: торік на виставці було представлено 615 експонентів з 25 країн, а відвідало захід майже 40 тисяч людей). Загальна площа виставки-ярмарку збільшилась приблизно на 5% у порівнянні із попереднім роком і перевищувала 5 тисяч квадратних метрів. Слід зазначити також, що в інших країнах на подібних заходах останнім часом, на жаль, спостерігається зменшення кількості експонентів та країн-учасниць, натомість організатори виставки у білоруській столиці фіксують зростання інтересу до форуму як з боку учасників, так і відвідувачів.

Національний павільйон господарів форуму, підготовкою якого займалось Міністерство інформації Республіки Білорусь, також привертало до себе значну увагу відвідувачів. Серед визначних подій цьогорічної виставки-ярмарку її організатори відзначили презентацію на стенді Білорусі факсимільного видання унікальної пам'ятки білоруської писемності — Слуцького Євангелія, що побачило світ у видавництві Білоруського екзархату.

Частину книг, представлених на стендах форуму, було безоплатно передано до бібліотек та навчальних закладів Республіки Білорусь. По завершенню XVII Мінської міжнародної книжкової виставки-ярмарку організатори відзначили дипломами тих учасників, експозиції яких було визнано найкращими.

Думається, що і в подальшому Україна так само стабільно братиме участь у цьому престижному міжнародному заході, гідно представляючи українських авторів, книговидавців та книгорозповсюджувачів, а співпраця у цій галузі із білоруськими партнерами принесе нові здобутки, досягнення і спільні перемоги.

*Матеріал підготувала
Олена Тихоненко,
фахівець першої категорії відділу
наукового редагування бібліографічної інформації
Книжкової палати України*